

ใบความรู้ที่ ๑.๕

หลักการและเหตุผลการดูแลสุขภาพตนเองด้วย วิธี สรทศ.

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เข้าใจหลักการและเหตุผลการดูแลสุขภาพตนเองด้วย วิธีวิถีธรรม วิธีไทย วิธีเศรษฐกิจพอเพียง
๒. เพื่อให้เข้าใจที่มา ของเครื่องมือ ๓ส. ๓อ. ๑น.

จากวิวัฒนาการของการพัฒนาการบูรณาการหลักการแพทย์แผนปัจจุบัน แผนไทย แผนพื้นบ้านไทย แผนทางเลือก หลักศาสนาธรรม และหลักเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้เกิดหลักการสุขภาพดีวิถีใหม่ วิถีธรรม วิธีไทย วิธีเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเครื่องมือหรือโปรแกรมดำเนินการสู่การปฏิบัติ ได้แก่ ๓ส.(สวดมนต์ สมาธิ สันทนาธรรม) ๓อ.(อาหาร ออกกำลังกาย อารมณ์-วิถีธรรม) ๑น.(นาฬิกาชีวิต-วิถีธรรม) ในการสร้างเสริมสุขภาพป้องกันควบคุม รักษาพยาบาลและฟื้นฟูสภาพผู้มีภาวะเสี่ยงและผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง รวมทั้งในการป้องกันและแก้ปัญหาผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด ๒๐๑๙ ได้ผลดีโดยมีผลการประเมินผลแบบชีพ (CIPP Model) เป็นที่ปรากฏ ซึ่งปลัดกระทรวงสาธารณสุข (นายแพทย์เกียรติภูมิ วงศ์รจิต) ได้เห็นชอบให้ยกระดับเป็น **นโยบายสุขภาพดี วิถีใหม่ วิถีธรรม วิธีไทย วิธีเศรษฐกิจพอเพียง** โดยมีกลไกและแผนงานโครงการ ขับเคลื่อนนโยบายฯ สู่การปฏิบัติหลายประการเพื่อให้เข้าถึงประชาชนอย่างทั่วถึงผ่านโครงสร้างระบบบริการสุขภาพและสาธารณสุขพื้นฐานของประเทศไทย

จากการดำเนินการแก้ไขปัญหาการป้องกันโรคไม่ติดต่อที่ผ่านมานี้ ได้วิเคราะห์พบจุดอ่อนและโอกาสในการพัฒนา ดังนี้

จุดอ่อน

๑. การดำเนินงานป้องกันโรคไม่ติดต่อที่ผ่านมานี้ มักเน้นที่การให้ความรู้ แต่ไม่เกิดการปฏิบัติ / ดำเนินการที่เป็นรูปธรรม ไม่มีการจัดการในการบูรณาการงานที่นำความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาชีพมาสู่การปฏิบัติได้

๒. การดำเนินการแก้ไขปัญหาสุขภาพประชาชน ยังเน้นที่การรักษามากกว่าการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคที่เป็นรูปธรรม ไม่เกิดผลลัพธ์ที่จับต้องได้

๓. ขาดความจริงจังและกลไกในการส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาร่วมดำเนินการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีบทบาทในการดูแลสุขภาพประชาชนในพื้นที่ เช่น อปท. โรงเรียน โรงงาน เป็นต้น

๔. ขาดการบูรณาการงานและการมีส่วนร่วม ทั้งภายใน และภายนอกกระทรวงสาธารณสุขหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ที่ดำเนินการหลักมักเป็นบุคลากรสาธารณสุข ทำให้เกิดการดำเนินการที่แยกส่วน ไม่เกิดผลหรือพลังในการดำเนินการที่มีประสิทธิผลที่ดี

แต่ในปัจจุบัน เราจะพบถึงจุดแข็งบางเรื่องที่จะส่งเสริมการดำเนินการแก้ไขปัญหาการป้องกันโรคไม่ติดต่อ ได้แก่

๑. รัฐบาลและกระทรวงสาธารณสุขได้ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาโรคไม่ติดต่อ
๒. มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ ตระหนักและสนใจที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาโรคไม่ติดต่อ

โอกาส

๑. ประชาชนตื่นตัวในการดูแลสุขภาพเพิ่มมากขึ้น

๒. รัฐบาลโดยกระทรวงสาธารณสุข มีนโยบายในการให้ประชาชนมีการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

มูลนิธิอุทัย สุขสุข ได้ร่วม กับสำนักบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพดีวิถีชีวิตไทย (สสว.) **กองบริหารการสาธารณสุข** กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ **กรมควบคุมโรค** กรมอนามัย และหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและนอกกระทรวงสาธารณสุข ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคให้กับกลุ่มผู้ป่วย / กลุ่มเสี่ยงโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และประชาชนผู้สนใจในการดูแลสุขภาพ โดยการนำเครื่องมือหรือโปรแกรมดำเนินการสู่การปฏิบัติ ได้แก่ ๓ส.(สวดมนต์ สมาธิ สันทนาธรรม) ๓อ.(อาหาร ออกกำลังกาย อารมณ์-วิถีธรรม) ๑น.(นาฬิกาชีวิต-วิถีธรรม) ในการสร้างเสริมสุขภาพ ป้องกัน และควบคุมโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ลดความเสี่ยงต่อโรคไม่ติดต่อเรื้อรังในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ ได้ขยายผลการดำเนินการไปทั่วประเทศ ด้วยการมีนโยบายสุขภาพดีวิถีใหม่ ด้วยวิถีธรรม วิถีไทย วิถีเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ จากปลัดกระทรวงสาธารณสุข ให้เกิดการปฏิบัติในทุกพื้นที่ ซึ่งในการดำเนินการมีทั้งหมด ๑๐ โครงการ ที่สอดคล้องกัน เริ่มตั้งแต่โครงการสร้างวิทยากรส่วนกลาง จนถึงระดับจังหวัด ด้วยการอบรมให้เข้าใจถึงแนวทาง วิธีการในการดำเนินการ ในลักษณะของการเป็น Coaching ในการดำเนินการ จะเน้นการต่อยอดจากพื้นที่ ๆ มีทุนเดิม / ศักยภาพที่ดีก่อนในลำดับแรก เพื่อให้เป็นตัวอย่างในแต่ละจังหวัดหรือพื้นที่ แล้วขยายผลการดำเนินการต่อไปในพื้นที่ต่าง ๆ ให้ครอบคลุม อาทิ เริ่มดำเนินการในพื้นที่ตำบลการจัดการสุขภาพดีเด่น หรือพื้นที่ ๆ มีความพร้อม โดยในเบื้องต้นจะดำเนินการในทุกจังหวัด ด้วยการเสริมสร้างองค์ความรู้ การปฏิบัติ และการถ่ายทอดแก่บุคลากรการแพทย์และสาธารณสุขต่อประชากรกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งได้จัดทำโครงการอบรมสุขภาพดีวิถีใหม่ วิถีธรรม วิถีไทย วิถีเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับวิทยากรและผู้มีภาวะเสี่ยงและผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังขึ้น ด้วยการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำหรับใช้ในการอบรม และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ใช้ในการดำเนินการในพื้นที่ ทั้งนี้ ในการดำเนินการ จะเน้นการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานในกระทรวงสาธารณสุขสู่ระดับพื้นที่ โดยมีสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (โดยสำนักบริหารยุทธศาสตร์สุขภาพดีวิถีชีวิตไทย) ซึ่งมีหน่วยงานในสังกัดทุกระดับในการดำเนินการ และหน่วยงานของกรมกองต่าง ๆ เป็นผู้สนับสนุนหรือดำเนินการร่วมกัน เพื่อบ่มบ่มสุขภาพดีวิถีใหม่ วิถีธรรม วิถีไทย วิถีเศรษฐกิจพอเพียง ที่ทำให้คนไทยมีสุขภาพดี ห่างไกลจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

แบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานในราชการบริหารส่วนกลาง
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
ตามประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง แนวทางการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน พ.ศ. ๒๕๖๑
สำหรับหน่วยงานในราชการบริหารส่วนกลางสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

แบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	
ชื่อหน่วยงาน : ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข วัน/เดือน/ปี : ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔ หัวข้อ: เอกสารประกอบการพัฒนาหลักสูตรสุขภาพดีวิถีใหม่ วิถีธรรม วิถีไทย วิถีเศรษฐกิจพอเพียง (สธทศ.) ครั้งที่ ๒ รายละเอียดข้อมูล (โดยสรุปหรือเอกสารแนบ) เอกสารประกอบการพัฒนาหลักสูตรสุขภาพดีวิถีใหม่ วิถีธรรม วิถีไทย วิถีเศรษฐกิจพอเพียง (สธทศ.) ครั้งที่ ๒ Link ภายนอก: ไม่มี หมายเหตุ:	
ผู้รับผิดชอบการให้ข้อมูล สุชาภา วรินทร์เวช (นางสาวสุชาภา วรินทร์เวช) ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ วันที่ ๔ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔	ผู้อนุมัติรับรอง สุชาภา วรินทร์เวช (นางสาวสุชาภา วรินทร์เวช) ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ (หัวหน้า) วันที่ ๔ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔
ผู้รับผิดชอบการนำข้อมูลขึ้นเผยแพร่ พศวีร์ วัชรบุตร (นายพศวีร์ วัชรบุตร) นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ วันที่ ๔ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔	